

Gyáli Arany János Községi Ház és Könyvtár
Értékelő jelentés
a 2020. évre vonatkozóan

2021. 05. 02.

Elkészítésért felelős: Jogi és Intézményfelügyeleti Iroda

I. KONTROLLRENDSZER

Gyál Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 2019. márciusi rendes ülésén fogadta el az intézményekkel kötendő új együttműködési megállapodásokat. A megállapodások aláírásra kerültek, amelyek tartalmazzák, hogy évente egyszer (május 31-ig) az intézmények előző évi tevékenységét - az együttműködési megállapodásban megjelölt mutatószámokra tekintettel - éves értékelő jelentés keretében értékelni szükséges.

Az értékelés lényege, hogy az önkormányzati fenntartású intézmények a jogszerűségi és a szakmai követelményeknek megfelelnek-e, továbbá a munkatervekben meghatározott - illetve Gyál Város lakóinak nyújtani kívánt közszolgáltatási - célok elérése megfelelő módszerek megválasztásával történik-e. A kontrolling tevékenység teremt arra lehetőséget, hogy az esetleges elérni kívánt céloktól történő - lényeges és mérhető - eltérés esetén a beavatkozási lehetőséget a fenntartó számára megteremtse.

Az egyes szervezetek vezetőinek kötelezettsége és egyben felelőssége, hogy - a jogszabályi keretek között - belső szabályzataikban egyértelműen, következetesen és kellő részletezettséggel szabályozzák a jogszerű és hatékony feladatvégzés rendjét, a kapcsolódó jogi- és felelősségi köröket, eljárási szabályokat.

Továbbá a fenntartóval együttműködve értékelnie szükséges, hogy azok teljes körűen tartalmazzák-e a szervezet kompetenciájába utalt szabályozási feladatokat; összhangban vannak-e a jogi szabályozással, alkalmasak-e a szabályozó funkció betöltésére; a feladatok végrehajtásával kapcsolatos hatás- és felelősségi köröket megfelelően meghatározták-e; a végrehajtás nyomon követése, a felügyeleti funkciók és az ellenőrzési pontok kellően kiépítettek-e és működésük folyamatosan eredményes-e.

Ez a jelentés a fenti szempontokat is figyelembe véve értékeli Gyál Város Önkormányzata fenntartásában lévő közművelődési intézményének, az Arany János Közösségi Ház és Városi Könyvtár 2020. évi munkáját.

II. ARANY JÁNOS KÖZÖSSÉGI HÁZ ÉS KÖNYVTÁR

Az Arany János Közösségi Ház és Városi Könyvtár (a továbbiakban: Közház, vagy intézmény) 2003. évben került átadásra, amely korszerű épületben 1600m² ad otthont számos eseménynek és alkotó tevékenységnek. Az intézmény összesen 2 nagyobb rendezvényterben (színházterem, kamara), 3 kisebb teremben (civil, tánc és klubterem), az udvari rendezvényterben és a Könyvtár kétszintes terében várja egész évben a színes tanfolyamaival, szórakoztató, tudományos vagy sport rendezvényeivel a fejlődni vágyó gyáli közösségeket.

A 2020. év a 2019. évben megkezdett sikeres szakmai folyamatok megerősítésén túl nagyban szólt a koronavírus-járvány következtében kialakult veszélyhelyzetből adódó folyamatos és kényszerű alkalmazkodásról.

Az intézmény munkáját nagyban befolyásolta a központi kormányzati intézkedések kapcsán bevezetett intézménybezárás, amely következtében több hónapon keresztül nem fogadhatott látogatókat, nem nyújthatott közvetlen módon közművelődési, könyvtári és lakossági szolgáltatásokat.

Ez az időszak kedvezőtlenül befolyásolta az éves programszámot, látogatószámot, valamint ezeken tényezőkön keresztül a tervezett bevételi összeg alakulását.

Az intézmény a karantén időszaka alatt a közvetlen találkozás, személyes jelenlét nélkül is törekedett arra, hogy gazdag, tartalmas közművelődést nyújtson az otthonaikban rekedt lakosok számára. Az intézmény szakemberei és munkatársai 2020. március 16. napján, az elsők között, kibővített közművelődési és közszolgáltatási tartalomszolgáltatásba kezdett. A felkészült gyáli közművelődési szakemberek tematikus témák mentén: oktatást segítő tartalmakat, interaktív fejlesztési lehetőségeket, játékos, az egyéni tanulást, önfejlesztést támogató platformokat kínáltak fel a gyáli lakosoknak. Minden – a közösségfejlesztést, önfejlesztést, önművelődést – segítő archívumot, lehetőséget összegyűjtöttek és megosztottak a szakemberek. Az intézmény összességében több mint 200 tudásbázis-alapú információt tett nyilvánossá a járványhelyzet alatt a virtuális térben, amely ezáltal nem csak a gyáli lakosok számára vált elérhetővé. A közönséggel való kapcsolattartáson túl fontos szakmai munka is zajlott az intézményben a „színpadok mögött”, ugyanis 2020 júniusában sor került az ötévente esedékes teljes könyvtári állomány ellenőrzésére és leltározására, valamint megújult az intézmény aulája, valamint a könyvtár felújítása is megkezdődött.

Fontos kiemelni, hogy a kulturális intézményekben foglalkoztatottak közalkalmazotti jogviszonya *a kulturális intézményekben foglalkoztatottak közalkalmazotti jogviszonyának átalakulásáról, valamint egyes kulturális tárgyú törvények módosításáról* szóló 2020. évi XXXII. törvény erejénél fogva 2020. november 1. napjától *a munka törvénykönyvéről* szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) szerinti munkaviszonnyá alakult át. Ennek megfelelően az intézmény Alapító okirata módosult, melynek törzskönyvi nyilvántartásba vétele két lépcsőben valósult meg, 2020. július 1-jei, illetve 2021. november 1-jei bejegyzési dátummal. Az intézményvezető munkaszerződését a Hivatal munkatársai készítették el, illetve az intézmény valamennyi dolgozója részére pedig az intézményvezető készítette el az Mt. szerinti munkaszerződéseket. A jogviszonyváltással egyidejűleg sor került a kulturális szférában egy hat százalékos bérfelzárkózásra, melyet az új jogviszonyt elfogadó kollégák visszamenőleg megkaptak 2020. január 1-jétől.

Az intézmény 2020. évi tevékenységét az alábbi mutatószámok tükrében ismertetjük, azonban ahogyan már utaltunk rá az intézmény 2020. évben összességében mintegy öt hónapot nem volt látogatható, rendezvények szervezési tilalom volt érvényben, így kérem, hogy a számokat ennek fényében legyenek szívesek értékelni. Tekintettel arra,

hogy az idei jelentés már a harmadik éves értékelés, hiszen 2019. évben, és 2020. évben is készült már hasonló jelentés, ahol relevánsnak érezzük, ott komparatív jelleggel az előző évek hasonló adatait ismét bemutatjuk az esetleges kedvező-, vagy éppenséggel kedvezőtlen tendenciák vázolására.

III. KONTROLLING TEVÉKENYSÉG

A Közházzal az együttműködési megállapodást a Képviselő-testület 56/2019. (III.28.) számú határozatával hagyta jóvá. Az éves értékelés alábbi mutatószámok elemzése alapján történik:

1. Állami támogatás/összköltség
 2. Állami támogatás/fenntartói támogatás
 3. Összes saját bevétel/összes költség
 4. Helyiség bérbeadási bevétel/összes költség
 5. Rendezvény bevétel/összes rendezvény költség
 6. Rendezvények összes költsége/rendezvényeken résztvevők száma
 7. Rendezvények összes költsége/rendezvények száma
 8. Könyvtár összes költsége/könyvtári tagok száma
 9. Könyvtár összes költsége/kölcsönzési alkalmak száma
 10. Ingyenesen biztosított helyiséghasználati órák száma/összes lehetséges óraszám
 11. Bérelt helyiséghasználati órák száma/összes lehetséges óraszám
 12. Rendezvényeken résztvevők száma/lakosságszám
 13. Kikölcsönzött könyvek száma/teljes könyvállomány
 14. Könyvtári tagok száma/lakosságszám
1. Állami támogatás/összköltség

Jogcím	2018. január 1. – 2018. december 31.	2019. január 1.- 2019- december 31.	2020. január 1. – 2020. december 31.
Állami támogatás	33 997 170.-	34 391 000.-	32 816 834.-
Összköltség	123 818 768.-	167 275 031.-	143 897 137.-Ft
Állami támogatás/összköltség	0,27 → 27%	0,21 → 21%	0,23 → 23%

2020.évben az éves összes költség 23%-át fedezte az állami finanszírozás, míg 2019. évben 21%-át.

2. Állami támogatás/fenntartói támogatás

Jogcím	2018. január 1. – 2018. december 31.	2019. január 1.- 2019. december 31.	2020. január 1. – 2020. december 31.
Állami támogatás	33 997 170.-	34 391 000.-	32 816 834.-
Fenntartói támogatás	72 715 026.-	112 045 572.-	91 501 306.-
Állami támogatás/fenntartói támogatás	0,47 → 47%	0,31 → 31%	0,36 → 36%

Fenti táblázatból jól látható, hogy az elmúlt három évben az állami támogatás alig változott, addig a fenntartói támogatás a 2018.évhez képest is 26%-kal nőtt. Tavalyi évben az állami támogatás a fenntartói támogatás 36%-át tette ki, azaz a fenntartói támogatás több mint két és félszerese volt az állami támogatásnak.

3. Összes saját bevétel/összes költség

Jogcím	2018. január 1. – 2018. december 31.	2019. január 1.- 2019. december 31.	2020. január 1. – 2020. december 31.
Összes saját bevétel	18 317 368.-	30 191 675.-	12 891 931.-Ft
Összes költség	123 818 768.-	167 275 031.-	143 897 137,-Ft
Összes saját bevétel /összes költség	0,15 →15%	0,18 →18%	0,08 → 8%

A bevételek többnyire helyiség bérbeadási díjából és az érdekeltségnövelő pályázatokból befolyt összegekből állnak. A könyvtár elenyésző bevételei tagdíjából, késedelmi díjából, kölcsönzési díjából és internet-tanfolyam díjából tevődnek össze. A saját bevételek az összes felmerülő költség mintegy 15%-át fedezték 2018. évben, amely 2019. évben 18%-ra növekedett. A koronavírus-járvány okozta intézménybezárás okozta bevétel kiesés ebben a pontban mutatkozik meg jól, hiszen 2020. évben csak a költségeinek 8%-át tudta fedezni saját bevételeiből. Az intézmény saját bevétele a 2020. évben a 2019. évi bevételek 42%-ára esett vissza, mintegy 17 millió forinttal kevesebb a saját bevétele a 2020. évben, mint 2019. évben.

4. Helyiség bérbeadási bevétel/Összes költség

Jogcím	2018. január 1. – 2018. december 31.	2019. január 1.- 2019. december 31.	2020. január 1. – 2020. december 31.
Helyiség bérbeadási bevétel	3 818 350.-	6 685 576.-	4 332 690.-
Összes költség	123 818 768.-	167 275 031.-	143 897 137.-
Összes saját bevétel /összes költség	0,03 →3%	0,04 →4%	0,03 →3%

A fentiekben leírtak szerint a Közház 2 db nagy és 3 db kisebb terem tud a bérlők rendelkezésére bocsátani. A helyiségek bérbeadásából származó bevétel az összes költség mintegy 3%-át fedezte 2020. évben, hasonlóan a 2018. évhez.

5. Rendezvény bevétel/összes rendezvény költsége

Jogcím	2018. január 1. - 2018. december 31.	2019. január 1.- 2019. december 31.	2020. január 1. - 2020. december 31.
Rendezvény bevétel	5 243 520.-	13 014 270.-	1 754 840.-
Összes rendezvény költsége	28 339 943.-	48 567 042.-	10 504 139.-
Rendezvény bevétel/összes rendezvény költsége	0,18 → 18%	0,25 → 25%	0,16 → 16%

Mivel a rendezvények fő célja a hagyományőrzés, közösségformálás és a lakóhelyhez kötődés elősegítése, így nem nyereségorientáltság jellemző azok tervezése során. Ennek ellenére - illetve a járvány által megnehezített helyzetben - a rendezvények bevétele a rendezvények összes költségének 16%-át fedezte. Ez a mutatószám is markánsan rávilágít a koronavírus-járvány okozta „károkra”: a rendezvények bevétele alig érte el az előző évi bevételek 14%-át, igaz a rendezvények összköltsége is csak az előző évi 22%-át érte el.

6. Rendezvények összes költsége/rendezvényeken résztvevők száma

Jogcím	2018. január 1. - 2018. december 31.	2019. január 1.- 2019. december 31.	2020. január 1. - 2020. december 31.
Rendezvények összes költsége	28 339 943.-	48 567 042.-Ft	10 504 139.-
Rendezvényeken résztvevők száma	75 741 fő	113 836 fő	53 748 fő
Rendezvények összes költsége/rendezvényeken résztvevők száma	374.- /fő	427.- /fő	195.- /fő

A látogatószám jóval visszafogottabb volt 2020. évben, mint az előző két év bármelyikében: a 2020. évi nézőszám 47%-ára esett vissza. 2020. évben az egyes rendezvények 1 fő látogatóra eső költsége 195.- Ft volt, ami az előző évi látogatóarányos költség 46%-át jelenti.

7. Rendezvények összes költsége/rendezvények száma

Jogcím	2018. január 1. - 2018. december 31.	2019. január 1.- 2019. december 31.	2020. január 1. - 2020. december 31.
Rendezvények összes költsége	28 339 943.-	48 567 042.-	10 504 139.-
Rendezvények száma	2 584 db	3.205 db	1688 db
Rendezvények összes költsége/rendezvények száma	10 967.- /db	15 154.- /db	6 223.- /db

A rendezvények száma jelentősen megcsappant, mintegy fele annyi rendezvény volt szervezhető a tavalyi évben, mint egy évvel korábban. Az egy rendezvényre jutó költség 6 223.- Ft volt 2020. évben, ami az előző évi 41%-át jelenti.

8. Könyvtár összes költsége/könyvtári tagok száma

Jogcím	2018. január 1. - 2018. december 31.	2019. január 1.- 2019. december 31.	2020. január 1. - 2020. december 31.
Könyvtár összes költsége	23 726 522.-	26 540 491.-	26 688 507.-
Könyvtári tagok száma	1 733 fő	2 166 fő	1 405 fő
Könyvtár összes költsége/könyvtári tagok száma	13 691.- /fő	12 253.- /fő	18 995.- /fő

A könyvtár 2020. évben összesen 26 688 507.- Ft költséget termelt, amely személyi juttatásokból, munkaadókat terhelő járulékokból, dologi és egyéb kiadásokból tevődött össze. A könyvtári tagok száma ehhez viszonyítva 1 405 fő volt a 2020. évben. Az egy könyvtári tagra jutó költség közel 19 ezer Ft volt 2020. évben, szemben az egy évvel korábbi 12 ezer Ft-tal. Habár a két év alatt a könyvtár összes költsége alig nőtt, a könyvtári tagok száma viszont jelentősen, 35%-kal volt kevesebb a tavalyi évben, és ebből adódik az olvasóarányos költségek 60%-os emelkedése.

9. Könyvtár összes költsége/kölcsönzési alkalmak száma

Jogcím	2018. január 1. - 2018. december 31.	2019. január 1.- 2019. december 31.	2020. január 1. - 2020. december 31.
Könyvtár összes költsége	23 726 522.-	26 540 491.-	26 688 507.-
Kölcsönzési alkalmak száma	35 528 alkalom	34 332 alkalom	21 260 alkalom
Könyvtár összes költsége/kölcsönzési alkalmak száma	662.- /alkalom	773.- /alkalom	1 255.- /alkalom

A kölcsönzési alkalmak száma itt magában foglalja a távoli kölcsönzést és az irodalomkutatások, témamegfigyelések számát illetve a digitális tartalmak kölcsönzését is. Tekintettel arra – ahogyan már a 8. pontban is utaltunk rá – a könyvtár költségei alig változtak 2019. évhez képest, ugyanakkor a kölcsönzési alkalmak száma – minden bizonnyal a koronavírus-járvány miatt – több mint 30%-kal csökkent, így az egy kölcsönzésre jutó költség is ugyanennyivel, több mint 30%-kal nőtt: egy kölcsönzési alkalom mintegy 1 255.- Ft-ba került a 2020. évben.

10. Ingyenesen biztosított helyiséghasználati órák száma/ összes lehetséges óraszám

Jogcím	2019. január 1.- 2019. december 31.	2020. január 1. - 2020. december 31.
Ingyenesen biztosított helyiséghasználati órák száma	1.035 óra	928 óra
Összes lehetséges óraszám	20.251 óra	20 251 óra
Ingyenesen biztosított helyiséghasználati órák száma/Összes lehetséges óraszám	0,05 → 5 %	0,04 → 0,4%

Az ingyenesen biztosított helyiséghasználat mintegy 10%-kal, 1 035 órától 928 órára csökkent 2020. évben, vagyis az intézmény erre alkalmas termeit rendszeresen, térítésmentesen összesen 928 órát használták városi közösségek, amely terembérleti listaáron számolva 14 076 750.- Ft összegű támogatással történő hozzájárulást jelentett a város civil szervezeteinek működéséhez.

11. Bérelt helyiséghasználati órák száma/összes lehetséges óraszám

Jogcím	2018. január 1. - 2018. december 31.	2019. január 1.- 2019. december 31.	2020. január 1. - 2020. december 31.
Bérelt helyiséghasználati órák száma	1 962 óra	2 380 óra	278 óra
Összes lehetséges óraszám	20 251 óra	20 251 óra	20 251 óra
Bérelt helyiséghasználati órák száma/Összes lehetséges óraszám	0,09 → 9%	0,11 → 11%	0,01 → 1%

A bérelt helyiséghasználat az elmúlt évben jelentősen csökkent. A járványhelyzet és a központi kormányzati rendelkezések értelmében az intézményben az ott dolgozókon kívül senki nem tartózkodhatott a veszélyhelyzet alatt. A bérelt helyiséghasználat 90%-kal csökkent: a 278 bérelt óra összesen 4 167 690.- Ft bevételt jelentett 2020. évben az intézménynek.

12. Rendezvényeken résztvevők száma/lakosságszám

Jogcím	2018. január 1. - 2018. december 31.	2019. január 1.- 2019. december 31.	2020.január 1.- 2020. december 31.
Rendezvényeken résztvevők száma	75 741 fő	113 836 fő	53 748 fő
Lakosságszám	25 833 fő	25 745 fő	26 082 fő
Rendezvényeken résztvevők száma/lakosságszám	2,9	4,4	2

A mutatószám azt mutatja, hogy egy gyáli átlagosan hány rendezvényen vett részt adott évben. Amíg 2018. évben egy gyáli polgár három rendezvényre látogatott el átlagosan, 2019. évben pedig négy rendezvényre, addig 2020. évben két rendezvényre. A mutatószám értelmezéséhez hozzátartozik, hogy a lakosságszám nem csupán az állandó-, hanem a tartózkodási hellyel rendelkezők számát is tartalmazza.

13. Kikölcsönzött könyvek száma/teljes könyvtárállomány

Jogcím	2018. január 1. - 2018. december 31.	2019. január 1.- 2019. december 31.	2020. január 1. - 2020. december 31.
Kikölcsönzött könyvek száma	35 464 db	33 047 darab	21 260 darab
Teljes könyvtárállomány	58 599 db	59 340 darab	61 439 darab
Kikölcsönzött könyvek száma/teljes könyvtárállomány	0,6 → 60%	0,55 → 55%	0,35 → 35%

Sajnos ez a mutatószám évről évre csökkenést mutat (nem jelenítettük meg a 2017. évi adatot a táblázatban részletesen, de a mutatószám 72% volt), viszont a helyben használt dokumentumok száma magas az óvodai és iskolai könyvtárlátogatásoknak köszönhetően.

A 2020. év során összesen 5 968 747.- Ft értékben nőtt a városi könyvtár könyvtárállománya, amely vegyesen vásárlásból és könyvajándékból tevődött össze. A könyvtári érdekeltség-növelő támogatásnak köszönhetően az intézmény összesen 1 074 darab könyvvel gazdagodott.

Az állomány gondozása során 2020. évben 1 563 darab könyv került selejtezésre, amely összevetve az összes, 2 418 darabos gyarapodással összesen 855 darab állomány-növekedést eredményezett.

14. Könyvtári tagok száma/lakosságszám

Jogcím	2018. január 1. - 2018. december 31.	2019. január 1.- 2019. december 31.	2020. január 1. - 2020. december 31.
Könyvtári tagok száma	1 733 fő	2 166 fő	1 405 fő
Lakosságszám	25 833 fő	25 745 fő	26 082 fő
Könyvtári tagok száma/lakosságszám	0,07 → 7%	0,08 → 8%	0,05 → 5%

Az utolsó mutatószám azt hivatott bemutatni, milyen aktivitást mutatnak a gyáli lakosok a könyvtári beiratkozás terén. Ez a szám nagyon alacsony, és csökkenő tendenciát mutat: míg 2018. évben a gyáliak 7%-a volt könyvtártag, addig 2020.évben már csak a lakosság 5%-a beiratkozott könyvtár tag.

A vírushelyzetre tekintettel 2020. évben könyv-összekészítő szolgáltatás indult, amely segítségével a könyvtári tagok biztonságosan vehették át a telefonon, e-mail-ben előzetesen kért könyveket. A teljes bezárás időszaka alatt a teljes állományellenőrzés lezárását követően a könyvtár munkatársai online rendezvényekkel, online játékokkal kedveskedtek az érdeklődőknek.

A városi könyvtár munkatársak által szervezett programok keretében 2020. évben összesen 14 949 fő látogatót számlált a könyvtár, amely sajnos fele a 2019. évi könyvtár látogatottsági adatoknak.

A vázolt helyzet miatt számos rendezvény, összejövetel, óvodai és iskolai könyvtár látogató program elmaradt, amely megnehezítette az intézmény működését és az ott dolgozók hétköznapjait.

Szerencsés módon még 2020. október 8. napján méltóképpen sikerült megünnepelni a Városi Könyvtár 60. születésnapját, amely keretében a hat évtized legfontosabb mozzanatait bemutató kiállítás is megtekinthető volt.

IV. ÖSSZEZÉS

Az intézménynél 2020. év során a Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület (Artisjus) 2017-2020. évekre kezdeményezett ellenőrzést. Az ellenőrzés szabálytalanságot nem tárt fel. A Magyar Államkincstár is kezdeményezett egy átfogó komplex ellenőrzést az intézménynél, az összes többi intézményhez hasonlóan. A kincstári vizsgálat keretében módosításra került az intézmény Szervezeti és Működési Szabályzata, illetve számos szabályzat aktualizálására és pótlására is sor került.

A koronavírus-járvány okozta körülményekre tekintettel Gyál Város Önkormányzata egyedi támogatási kérelmet terjesztett elő az Emberi Erőforrások Minisztériuma (a továbbiakban: EMMI) Kultúráért Felelős Államtitkársághoz 2021. évben, amely elbírálásáról a Nemzeti Művelődési Intézet Szakmai Bizottsága 2021. április 21. napján kelt levelében tájékoztatta Önkormányzatunkat, mely szerint 20 000 000.- Ft támogatási összeg megítéléséről döntött, amelynek felhasználási határideje 2021. december 31. napja.

További segítséget jelent az intézmény számára, hogy 2020 decemberében az EMMI Támogatáskezelője és az intézmény között támogatási megállapodás jött létre „Zenei Produkciók létrehozásának és infrastrukturális fejlesztésének támogatására”, amely jelentős színvonal emelkedést hoz majd a színpadi produkciók megvalósítása során.

Mindent egybe vetve a Közház egy nem „mindennapi” évet tudhat a háta mögött, de véleményünk szerint a számok tükrében megállapítható, hogy az intézmény a koronavírus-járvány magyarországi megjelenése okozta megváltozott helyzetre gyorsan reagált és hatékonyan intézkedett, a járványhelyzetben is jól teljesített.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet az éves értékelő jelentés szíves elfogadására.

Gyál, 2021. május 2.

Pap Krisztina
aljegyző

V. ZÁRADÉK

Az 56/2019. (III.28.) sz. KT határozat alapján létrejött Együttműködési megállapodás szerint a 2020. évről készült éves értékelő jelentést Gyál Város Önkormányzatának Polgármestere 125/2021. (V.27). sz. határozatával hagyta jóvá.

Gyál, 2021. május 27.

Pápai Mihály
polgármester

